

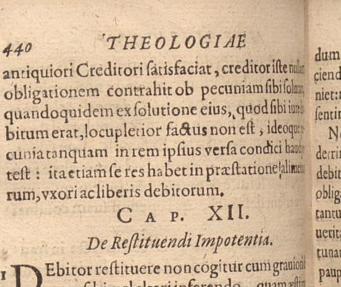
Universitätsbibliothek Paderborn

R. P. Pavli Laymann è Societate I: Theologiæ Moralis Compendiv[m] absolutissimum et in quinq[ue] libros partitum

Laymann, Paul Moguntiæ

12. De restituendi impotentia.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40716

N

paup taqu

ideò

iplip

(lipa

alij p

terp

telt,

licto

teft

nei

pro

lias

præ

deb

ric lec

hu

10

(

Debitor restituere non cogitur cum gravioli mno sibi, velalteri inferendo, quamastro possit commodum restitutionis H ne NB Reg warri : Quotiescunque Dominus fiue creditor ratel NB. liter contentus effe debet, vt restitutio differation NB. test etiam differri, licet ille inuitussit. Com Creditor debitori, constituto in graui necelli ex lege charitatis subuenire teneautr, sequinus contentus esse debeat, si debitor in grauinect Excipe, nifi creditora 2 differat restitutionem. parigrauinecessitate; tunc enim melior debe conditio innocentis, quam nocentis.

NB. Dux belli iniquas rapinas possidens no netur restituere, si ob restitutionem militia em debeat in detrimentum Reip. Christiana, nech furtiuas cum periculo publicæ infamationis, ris & suspendij, iuxta reg. Cordubæ & alionum! num inferioru ordinis restituendum non est cum ditto to boni superioris in suo genere aquè grauis.

NB. Exiusta dilatione debitæsolutionis, mnum & lucrum cessans creditori eueniens, iglio mni jure resarciendum est: Quia iniqua esset cond tio, si debitor solutionem debitiin suum commo MORALIS COMP.

iftende

ibilolo

fibi iuns

deoque

ici haut

ie alime

gravion

amæltin

NB Reg

tor ration

ifferatur,

t. Cum

i nece

equiling

ui nece

reditor

or debun

dens

itia exce

iæ, nech

onis,

liorum

um detti

tionis, "

iens, ipho

effer cond

um commo

do

441

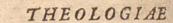
dum differre vellet, non suscipiendo in se onus resarciendi iacturam, que extali solutione, creditori eueniet: neque creditor aliter in dilationem debiti consentire cogitur.

Nonteneturaliquis restitutionem sacere, cum 3 derimento samæ, aut status iustè acquisiti, etiamsi debitasint ex delicto, præsertimincerta; imo (cum obligatio dandi debita incerta, pauperibus exiure tantum sit Ecclesiastico, ideoque non cum tanta se-unitate obligans, etiamsi debitor ad meliorem sortunam prouenerit, non teneturad restitutionem pauperibus saciendam. Ratio, quia debitor, spectataqualitate & conditione status sui verè pauper est, ideò exsententia multorum Doctorum, porest sibi ipsi prospicere, tanquam pauperi. Non enim debitor (si pauper) debet esse deterioris conditionis, quam ali pauperes. Vnde distributor Electuos ynarum inter pauperes constitutus, se ipsum connumerare potest, si verè talis existat.

Circarestitutionem bonorum incertorum ex de- 4 licto, cum summo Pontifice compositio sieri potest.

Quibonissuis cessit, non ideò liber est obligatio- s ne restituendi, sed duo commoda habet. 1. Vt propter debita in carcere detineri non possit, cum alias nisi cederet possit conijci in carcerem, nisi possit præstare cautionem, ea enim exhibita, aut nisi sisco debeat, aut de suga suspectus sit, non potest ordinariè in causa pecuniaria in carcerari, Gail. lib. 1. obsetu. 26. 2. Benesicium, vt si postea aliquod acquisius, non amplius restituere teneatur, quam scommodè possit, seruatis tibi alimentis necessariis, secundum statum & qualitatem personæ, idq; in soro conscientiæ. Cc 3 NB.

UNIVERSITÄTS-BIBLIOTHEK PADERBORN

adeò

milli

præit

conti

lius d

nem

quid

tunc

curi

niu

irrit

fenl

vale

con

pria

noi

eto

dir

de

te

I

N

NB. Clerici Clericalibus priuilegijs gaudem non possunt intrudi in carcerem ob debin Clericus simpliciter recuset se soluturum par à suo Magistratu incarcerari, alioquin si non sur uendo, possunt reditus eorum annui assignante ditoribus, relictis ipsis alimentis necessaris.

Item; Cessio bonorum locum non habet, side ex delicto descendant; Ratio, quia non est credi iure civili beneficium Cessionis ijs tribui, quipo pænæ severitatem merentur. Quare in debin delicto locum habet illud l. 1. in fine, sf. depæn

6 non habet in are, luat in corpore.

442

Ærealieno grauatus, si manendo in seculo de se soluturum existimet, non potest creditoribus tis religionem ingredi, quamuis eam vouerit, su quia cum solutio debitorum sit iuris ac iustime ralis, iniuriam infert, qui absq; necessitate volum se imporete reddit ad seruandu. Atqui talisingu Religione sine necessitate se reddit impotest uenda debita. Ergo, non licet filio ingredise uenda debita. Ergo, non licet filio ingredise su vertobiq; sit obligatio ex iustitia. Tertio canonib. phibetur, ne grauati ratiocinijs, se canonib.

NB. Si obstrictus debitis voueat se Religione de la company de la company debita soluta sint. Ratio, quia votum, sicuri sin mentum non debet esse vinculum iniustitia. Esperarior obligatio non potest tollère priorem.

Si debitis obstrictus contra Creditorum di taté Religioné professus est, adhuc obligatus mi

gaudes adeò vi interdum egreditenetur, sicut filius cause iudebiu i uandi patremin graui necessitate. Ratio, quia pronum por
missio posterior professionis religiose, non potest
præiudicare naturali obligationi siue debito antea
singnanis.

NB. Si pater in extrema necessitate positus, silius debet egredi religioné: Si autem post professionem pater incidit in inopiam non extremam, potest quidem egredi cum licentia, sed non tenetur. Ratio, tuncenim quasi spiritualiter mortuus est, & seculi

curis expeditus.

bet, fide

eft credi

ai, quipu

in debit

depæn

feculo de itoribusi

ouerit. R

iustiniza

talising

potétéal

ediReligi

nec de

crtio

nijs, leum

printque

, nonali

cuti &

iamcee

le Religion

voti, que

, ficuti &

ftitie. Etpos

litoramyou

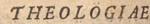
bligatusmi

NB. Professio Religionis Mariti post matrimonium consumma um sine consensu vxoris, ipso iure
irritaest: At verò professio debitoris facta sine consensucreditorum, licet illicita & iniuriosa sit, tamen
valet. Ratio Quia V. C. mancipium suo domino, &
coniunx suo coniugi obligata est, secundum propriam personam, ideò se Religioni iterum obligare
non possunt. At verò debitor ex contractu vel delieto obligatus non est secundum personam, seu in ordine ad personalia obsequia; quare Religioni se valide obligare potest.

Debitor non liberatur obligatione restituendi, quia maius lucrum ipsi cessabit, quam commodum

Creditoriex restitutione obueniet.

NB. Si ingrediens Réligionem (debitor impotens soluendi, ita comparatus sit, vt spectato eius ingenio acmoribus, vt valdè difficile sit, eum à peccatus, quibus implicatus est, liberari, nisi relicto seculo religionem ingrediatur, tunc potest talis ingredireligionem, posthabita obligatione debitorum, sicut silius, si ita comparatus esset, non teneretur cum tanto suo spirituali damno expericulo in seculo manere, ad subucniendum patri inopi.

rest

fiaft

troi

ne,

me

per

tiæ.

nig

CO

de

re

16

CC

i

4.4.4 Sed quia talis casus rarus, non facile prasum dus, ideò maner in nostra sententia.

NB. Ex Ecclesiæ traditione notumelle, quoi sponsalibus, licet iurata fint, hæc tacitè censeaun esle conditio; Nisi Religione mingredipostes cuerit. Quæquidem conditio in neutrius inium cedit, cum in ea vtraq; pars contrahentium za iure gaudear. Ar verò eiusmodi conditionemina tractibus subintelligi, Reddam tibi pecunias mutuo peas, nife Religionem ingressius fuero, traditio, autput Ecclesia non habet. Neque naturalis aquitatal conditionem patitur: cum eain solum commod debitoris, magnum autem incommodum & gu men creditoris cedat.

NB. Hæcetiam intelligenda non folumded tis ex contradu oneroso & reciproco, sedena gratuita V.C. donationis obligatione. Ratio, postquam liberalis promissio acceptaraest, m ius & actionem promissario. Ergò iniuria ei fig impleatur. Excipe, nisi promittens non intenden obligare in eo euentu; fireligionem ingredit quod in dubio præsumi potest.

Qui exfurto, viuris, &c. debitor est, siei, stituendum esser, tantundem donet, immen debiti, non videtur obligatione liberari. Rano donum gratuitum, & debitum ex iustitiaintel gnant, ve Apost ad Rom. 11. Necrefert, quod tor ex furto; si debiti sui memor fuisset, graud donasser: quia actualis dispositio voluntatis, conditionalis in contrahentibus attendendard mita. 1. Nisi fur probabiliter se persuadeat, quil ter, si rem cognitam haberet, debitum exactu non esser, sed libenter remissurus. 2. Nisi obligi

UNIVERSITATS BIBLIOTHEK PADERBORN